

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

The Local Better Regulation Office (Dissolution and Transfer of Functions, Etc.) Order 2012

Cefndir

1. Ar 10 Ionawr 2012, rhoddodd y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau hysbysiad ynghylch cynnig fel a ganlyn:

“That the National Assembly for Wales agrees that the Secretary of State should make the Local Better Regulation Office (Dissolution and Transfer of Functions, Etc) Order 2012 in accordance with the draft laid in Table Office on 10 January 2012.”

Trafodwyd y Memorandwm gan y Pwyllgor Busnes ar 10 Ionawr ac fe'i cyfeiriwyd at y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol er mwyn iddo graffu arno cyn iddo gael ei drafod yn y Cyfarfod Llawn, a'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno adroddiad yw 25 Ionawr 2012.

Y Gorchymyn

2. Fel rhan o'i hadolygiad o gyrff cyhoeddus, penderfynodd Llywodraeth y DU i ddiddymu'r Swyddfa Gwell Rheoleiddio Leol ("y Swyddfa"), a throsglwyddo ei swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion Cymru. Gosodwyd Gorchymyn gerbron Senedd y DU ar 6 Rhagfyr 2011, a bydd yn ddarostyngedig i benderfyniad cadarnhaol yn nau dŷ Senedd y DU.

3. Caiff y Gorchymyn ei wneud o dan bŵer anghyffredin. Sefydlwyd y Swyddfa gan Ddeddf Gorfodi Rheoleiddiol a Sancsiynau 2008 a oedd hefyd, yn adran 18, yn cynnwys pŵer i ddiddymu'r Swyddfa drwy Orchymyn, a throsglwyddo'i heiddo, hawliau a chyfrifoldebau, yn ogystal â'i swyddogaethau, i berson arall.

4. Bydd y Gorchymyn arfaethedig yn trosglwyddo'r staff, eiddo, hawliau a chyfrifoldebau i ofal yr Ysgrifennydd Gwladol. Caiff y swyddogaethau eu trosglwyddo i'r Ysgrifennydd Gwladol hefyd, ac eithrio'r rheini sy'n ymwneud â materion mewn perthynas â Gweinidogion Cymru, a ddiffinnir yn adran 74 o Ddeddf 2008 fel materion yng Nghymru (o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Cymru 2006) o ran Gweinidogion Cymru yn arfer eu swyddogaethau mewn perthynas â hwy. Caiff y swyddogaethau olaf hynny eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru yn y modd a ddisgrifiwyd ym mharagraff 6 o'r Memorandwm Cydsyniad a gyflwynwyd gan y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau. Mae'n ymddangos, felly, mai'r polisi yw dilyn ffiniau'r drefn ddatganoli bresennol o ran ailddyrrannu swyddogaethau'r Swyddfa. Ceir darpariaethau hefyd sy'n ymwneud ag ymgynghori a chydweithio rhwng yr Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion Cymru, gan gynnwys gofyniad am femorandwm cyd-ddealltwriaeth o ran gweithio ar y cyd (erthygl 4(3)).

Y Memorandwm Cydsyniad

5. Nid Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn ôl yr ystyr a geir yn Rheol Sefydlog 29 yw hwn, gan nad yw'n gysylltiedig â darpariaethau sydd wedi'u cynnwys yn y Bil sydd gerbron Senedd y DU. Fodd bynnag, mae'n debyg i Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gan ei fod yn cynnwys darpariaethau i ddiwygio deddfwriaeth sylfaenol sy'n berthnasol i Gymru am fater sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol hyllywodraeth leol.

6. Fel yr esbonnir ym mharagraff 1 o Femorandwm Cydsyniad y Gweinidog, mae'n deillio o ganllawiau sydd wedi'u cynnwys yng Nghlanllawiau ar Ddatganoli rhif 9, sy'n ehangu cwrpas egwyddor y cymhwysedd deddfwriaethol i welliannau i ddeddfwriaeth sylfaenol a wneir drwy Orchymyn gan Weinidogion y DU. Er nad yw hwn yn bwnc y casglwyd tystiolaeth yn ei gylch yn ystod ymchwiliad diweddar y Pwyllgor i drosglwyddo swyddogaethau i Weinidogion Cymru, mae'n amlwg yn enghraifft berthnasol iawn, ac yn rhywbeth y bydd y Pwyllgor am gyfeirio ato yn ei adroddiad.

7. Er na cheisiwyd cydsyniad mewn perthynas â Gorchymyn o'r fath cyn hyn, rhagdybiwyd y byddai'r Pwyllgor yn ystyried categori penodol o Orchymynion a wnaed yn San Steffan. Y categori o dan sylw yw Gorchymynion drafft a wnaed o dan Rhan 1 o Ddeddf Diwygio Deddfwriaethol a Rheoleiddiol 2006 [Rheol Sefydlog 21.7(iii)]. Y rheswm dros hynny oedd y gallai Gorchymynion o dan y Ddeddf honno ddiwygio deddfwriaeth sylfaenol mewn perthynas â Chymru. Ystyriwyd hi'n briodol, felly, i'r Pwyllgor ystyried y Gorchymyn hwn yn yr un modd, er mwyn llywio ystyriaethau'r Cynulliad am y cynnig hwn.

Casgliad

8. **Roedd y Pwyllgor yn pryderu na chafodd goblygiadau ariannol y trosglwyddiadau arfaethedig eu hesbonio'n ddigonol yn y Memorandwm Cydsyniad, a chytunodd y byddai'n fuddiol pe gallai'r Gweinidog fynd i'r afael â'r pwynt hwn yn ystod y ddadl i gydsynio â'r Gorchymyn yn y Cyfarfod Llawn. Fodd bynnag, doedd dim rheswm arall ym marn y Pwyllgor pam na ddylai'r Cynulliad gytuno â thelerau'r Gorchymyn arfaethedig.**

9. Cytunodd y Pwyllgor y dylai ei adroddiad ar drosglwyddo pwerau o San Steffan i Weinidogion Cymru gynnwys cyfeiriad at Orchymynion fel hwn, ac y byddai'n briodol i Orchymynion o'r fath, sydd o natur dechnegol fel arfer, gael eu cyfeirio ato yn y dyfodol.